

HUR MAN KVISTAR ETT TRÄD

SENAST REDIGERAD APRIL 24, 2020

För att kvistningsarbetet ska bli så skonsamt och effektivt som möjligt krävs god teknik. Om du är nybörjare kan du börja långsamt och metodiskt för att sedan gradvis öka tempot. Nedan beskrivs några grundläggande regler och metoder för säker och effektiv kvistning.

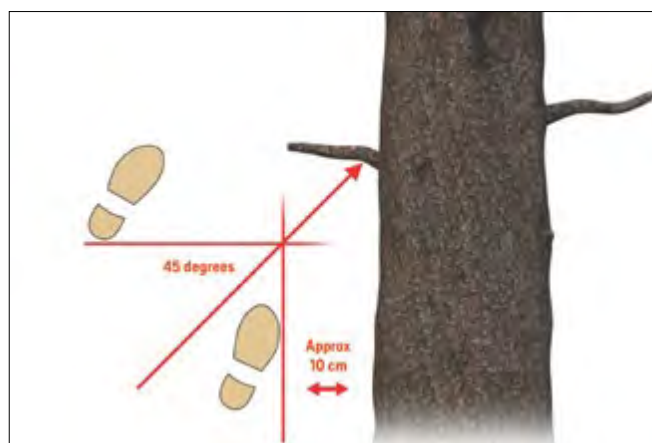
Kvistning är det moment som brukar ta mest tid och kraft när man arbetar med motorsåg. Du har därför mycket att vinna på att lära dig en kvistningsmetod som är både snabb och skonsam för kroppen. Om du blir trött i ryggen när du kvistar ett träd kan det tyda på att din teknik behöver finslipas.

ÖVERSIKT

Säker och bekväm arbetsställning

Följ rekommendationerna nedan för att uppnå en säker och bekväm arbetsställning:

1

SÄKER ARBETSSTÄLLNING Stå alltid till vänster om trädstammen och kvista alltid från roten till toppen. Stå stabilt med fötterna isär i 45 graders vinkel mot stammen. Arbeta med sågen nära kroppen. Det är viktigt att fotställningen är stabil i två riktningar. Det är alltid riskfyllt att flytta fötterna under kvistningsarbetet. Därför är det viktigt att ha stor räckvidd utan att behöva flytta fötterna.

2

BEKVÄM ARBETSHÖJD Försök att arbeta i en höjd där du slipper böja dig ned. Du kan skapa rätt arbetshöjd genom att försöka fälla ett träd över andra fällda träd, stockar, stenar eller förhöjningar i terrängen. Den bekvämaste arbetshöjden för kvistning är mellan midjan och knäna. Böj på knäna, inte ryggen!

3

BALANSERA MOTORSÅGEN MOT STAMMEN ELLER BENET

Bär sågen så lite som möjligt när du byter ställning under kvistning. Motorsågen ska inte lyftas mer från stammen än nödvändigt. Använd motorsågen som en hävstång, med sågkroppen vilande mot stammen eller benet. Det går fortare och smidigare att kvista med ett kort svärd (13"–15").

4

SÄKRA RÖRELSE Håll alltid svärdet på andra sidan av stammen när du flyttar fötterna. Kedjan måste stå still när du rör dig. Håll sågen i bägge handtagen när du flyttar dig korta sträckor och aldrig bara i det bakre handtaget. Vid längre förflyttningar ska du aktivera kedjebromsen och bära sågen i det främre handtaget.

5

FASTSTÄLL VIKTEN FÖR GRENEN Titta på hur grenarna är spända. Kvista på den sida av grenen där svärdet inte riskerar att nypas fast under grenens vikt. Om du inte är säker kan du kvista grenen i omgångar från utsidan och inåt mot stammen.

6

SE UPP FÖR KAST Undvik att såga med spetsen på svärdet. Tummar och fingrar ska alltid omsluta handtagen helt under kvistningsarbetet. Välj en svärdslängd som är anpassad till trädets storlek.

7

AVLÄGSNA GRENAR SOM ÄR I VÄGEN Låt sågen vila mot stammen medan du med höger hand lyfter bort avsågade delar eller grenar. Aktivera kedjebromsen.

Kvistning med hävstångsmetoden

Den här metoden passar för träd med tunna till medeltjocka grenar och regelbundet grenomfång. Om exempelvis en tjock, hängande gren riskerar att fastna i kedjan och svärdet kan du behöva göra avsteg från den rekommenderade kvistningsriktningen.

Metoden bygger på att sågen används som hävstång med sågkroppen vilande mot stammen eller ditt ben så mycket som möjligt. Arbetsgången bygger på att kvista grenarna i en viss ordning och lyfta sågen så lite som möjligt från trädstammen.

Det går fortare och smidigare att kvista med ett kort svärd (13"–15").

1

Grundsekvens, steg 1-3

Grundsekvensen är att kvista stammen på höger sida (steg 1), ovansidan (steg 2) och vänster sida (steg 3) sett från den plats du står på. Gå nu vidare till nästa grenomgång. Placera sågen på höger sida av stammen och låt sågen glida längs stammen.

2

Avancerad sekvens, steg 1-6

När du behärskar grundsekvensen kan du gå vidare till den avancerade sekvensen som gör arbetet smidigare och effektivare. Den avancerade sekvensen har ytterligare tre steg (steg 4–6) jämfört med basmetoden.

METOD

Hävstångsmetoden

Stå på vänster sida om stammen och börja kvista på höger sida om den. Arbeta lugnt och metodiskt, gren för gren. Grenarna kan sågas med tryckande eller dragande kedja beroende på svärdets arbetsriktning och grenens vikt.

Så här går det till:

STEG-FÖR-STEG

1. Kvista på höger sida

- Låt sågen vila mot stammen.
- Såga med tryckande kedja.
- Stå med tyngdpunkten på höger ben.
- Ta stöd med höger ben mot stammen för extra balans.

2. Kvista ovensidan

- Lägg svärdet mot stammen.
- Såga med tryckande kedja.
- Stå med tyngdpunkten på vänster ben.
- Placera höger ben mot sågkroppen.

3. Kvista på vänster sida

- Låt sågen vila mot stammen och ditt högra ben.
- Såga med dragande kedja.
- Stå med tyngdpunkten på vänster ben.

Grundsekvensen med sina tre steg är en ganska simpel metod. Den avancerade sekvensen har ytterligare tre steg som ger ett bättre flyt i kvistningsarbetet.

4. Fortsätt framåt på vänster sida

- Låt sågen vila mot stammen och ditt högra ben.
- Såga med tryckande kedja. Om grenarna är tjocka går det även att såga med dragande kedja.

5. Kvista ovansidan igen

- Låt sågen vila mot stammen.
- Såga med tryckande kedja.
- Justera gasreglaget med tummen.
- Fördela vikten på bägge benen.

6. Kvista på höger sida igen

- Låt sågen vila mot stammen.
- Såga med dragande kedja.
- Stå med tyngdpunkten på höger ben.
- Börja om från nästa steg 1.

7. Flytta till en ny startposition

Välj ett lämpligt fällskär för trädet i fråga. Fällskäret ska vara i linje med, eller något över, underskåret.

Kvista undersidan

Med stammen direkt på marken

När du har kvistat hela stammen på höger respektive vänster sida, samt på ovansidan, vänder du hela stammen för att komma åt grenarna undertill. Vid behov kan du kapa stammen i lämpliga längder innan du vänder den.

Lämplig arbetshöjd

Om du har en bra arbetshöjd så att du kommer åt grenarna under stammen, kan du kvista undertill samtidigt som du utför den normala kvistningsprocessen. Som regel räcker det att kvista undersidan efter cirka två grenomgångar. Flytta höger fot något och vänd dig mot stammen. Ta stöd med armarna mot knäna/låren för att hålla sågen i ett stabilt läge.

Kvistning av grova grenar

Kvistningstekniken för tjocka grenar skiljer sig från den för tunna grenar. Detta gäller lövträd och andra träd med grova spretiga grenverk. Arbets-tekniken är ofta densamma som används vid kapning. För att undvika att virket spjälkas och svärdet fastnar, är det viktigt att använda rätt teknik och sekvens.

Hur är grenarna spända? Var uppmärksam på hur trädet och grenarna rör sig medan du sågar.

Gradvis minskning av spänningen i grenen

1

Gör några skär, cirka en tredjedel av grenens diameter på bågens insida.

2

Såga försiktigt från bågens utsida tills att grenen går av.

Kapa grova grenar utan att de spjälkas

1

Gör ett skär på grenens undersida, upp till halva grendiametern en liten bit från stammen.

2

Gör nästa skär från grenens ovansida, några centimeter från det första skäret, in till till halva grendiametern.

3

Grenen bryts mellan skären längs med träfibrerna.

Mjuk avsågning av spända grenar

1

Håll motorsågen såsom visas på bilden. Såga en bit in på svärdet för att undvika att komma nära kastzonen på svärdets spets.

2

Såga försiktigt och stegvis ett diagonalt skär på utsidan av bågen tills att grenen går av.

